AHMED BİN MESRÛK

Horasan’da yetişen evliyânın büyüklerinden. İsmi, Ahmed bin Muhammed bin Mesrûk (radıyallahü anh) Bağdâd’da otururdu. 299 (m. 911)’de Safer ayında Bağdâd’da vefât etti.

Cüneyd-i Bağdadî, Muhammed bin Mensûr et-Tûsî, Sırrî-yi Sekatî, Hâris-i Muhasebî ve başka büyük zâtlardan ilim öğrenip, feyz aldı. Haramlardan ve şübhelilerden sakınmakta, hattâ şüpheli olmak korkusuyla mübahların çoğunu terk etmekte, çok ibâdet yapmakta eşi az görülen büyük bir âlimdir. Kendisini tanıyan herkes, onun, Allahü teâlânın velî kullarından biri olduğunu bilirdi. Zâhirî ve batınî ilimlerde kâmil, nefsin arzularına muhalefet etmekte son derece üstün idi. Her hâlinde Allahü teâlânın rızâsını düşünür, O’nun için olmayan muhabbeti öldürücü zehir bilirdi. “Bir kimse Allahü teâlâdan başkasına gönül verirse, O’ndan başkasında neş’e bulursa, o kimsenin bütün neş’elerinden dertler meydana gelir. Kim, Allahü teâlânın rızâsı olmayan şeylerle yakınlık kurarsa, bütün bu yakınlıklar sıkıntıya dönüşür” buyurdu.

Ahmed bin Mesrûk’a (radıyallahü anh) sordular ki, “Bu zamanda Kutb-u Medar (âlemde her şeyin var olması ve varlıkta durabilmesi için ilâhî feyzlerin gelmesine vasıta olan yüksek zât) kimdir?” cevâbında “Cüneyd-i Bağdadî olduğunu anlıyorum” buyurdu.

Buyurdu ki: “Bir zaman bize, şeyh kılıklı, konuşması düzgün biri geldi. Bu tatlı ifadesiyle, bize tasavvuf yolunu anlatmaya başladı. Konuşurken, söz arasında; “Hepiniz kalbine gelen düşünceyi bana anlatsın” dedi. Benim hatırıma o ihtiyârın yahûdî olduğu geldi. Fakat bu durumu söyleyip söylememeği, yanımda bulunan bir dostuma sordum. O böyle konuşan birinin yahûdî olacağını tahmin etmediği için uygun görmedi. Lâkin benim bu düşüncem, gittikçe kuvvetleniyordu. Ne olursa olsun, bu düşüncemi kendisine söyliyeyim dedim. Dedim ki,

“Siz hatırımıza gelen düşünceyi söylememizi istiyorsunuz. Benim kalbime sizin yahûdî olduğunuz düşüncesi geldi.” Bunu işitince başını önüne eğip, bir miktar bekledikten sonra başını kaldırıp, “Doğru söylüyorsun” dedi ve Kelime-i şehâdet getirip müslüman oldu. “Hak olan din İslâmiyyettir” dedi.

“Bir dostum hastalanmıştı. Kendisini ziyârete gittim. Baktım ki, fakîrlik ve perişanlık içinde ve hastalık sebebiyle muzdarib bir hâlde idi. Çok üzüldüm. “Acaba bu hâlde iken nafakasını nasıl temin edebiliyor?” diye düşündüm. Bana buyurdu ki, “Ey Ebü’l-Abbâs! Böyle şeyleri hiç düşünme Allahü teâlânın lütufları çoktur.”

Rivâyet ettiği hadîs-i şerîflerden ba’zıları:

Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) buyurdular ki:

“Kıyâmette azâbı en şiddetli olanlar, Peygamberlere söğenlerdir. Sonra Eshâb-ı kirama söğenler ve sonra müslümanlara söğenlerdir.”

“İnsanları Hak teâlâdan alıkoyanlar istedikleri ibâdeti yapsınlar. Allahü teâlâ onları bağışlamıyacaktır. İnsanların Allahü teâlâya kavuşmasına vesîle olanları da Allahü teâlâ bağışlayacaktır.”

“Allahü teâlâ ba’zı kullarına ba’zı ni’metler ihsân etmiştir. Şayet bu kullar, verilen ni’metlerle, başkalarını da faydalandırırsa, bu ni’metler onlarda kalır. Eğer çevresindekileri bu ni’metden mahrûm ederlerse, verilen ni’metler onlardan alınır başkalarına verilir.”

Ahmed bin Mesrûk hazretleri buyurdular ki:

“Mü’minlerin haklarına riâyet, Allahü teâlânın haklarına riâyettendir.”

“Kim, Allahü teâlâdan korkarak kalbine gelen uygunsuz düşüncelerden korunmaya çalışırsa, Allahü teâlâ da o kimsenin uzuvlarını, uygunsuz işleri yapmaktan korur, muhafaza eder.”

“Gafletin sebebi cehâlettir.”

“Ma’rifet (Allahü teâlâyı tanımak), tefekkür ile; tövbe, nedamet (pişmanlık) ile; muhabbet (Allahü teâlâya olan sevgi), sevgilinin (Allahü teâlânın) irâdesine tam teslim olup emirlerine uymak ile ele geçer.”

“Bir kimse, kendini kurtarmak için aklını kullanmasını bilemezse, aklı o kimseyi helake sevk eder.”

“Kim hakkı olmayan bir şeye meyleder ve bu meyil ile sevinç duyarsa, bu sevinç kendisine gam, keder ve hüzünden başka birşey getirmez.”

“Tevekkül, kalbin Allahü teâlâya güvenmesi, aleyhinde olanı terk edip, lehinde olan ile meşgûl olmasıdır.”

“Bâtıl olan şeye çok bakmak, kalbden Hakkın ma’rifetini giderir.”

“Dünyâdan uzaklaşmak, takvâ sahiblerine kolay gelir.”

“Mü’minin kalbi Allahü teâlânın zikri ile kuvvetlenir.”

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Hilyet-ül-evliyâ cild-10, sh. 213

2) Tabakât-üs-sûfiyye sh. 237

3) Nefehât-ül-üns sh. 141

4) Şezerât-üz-zeheb cild-2, sh. 227

5) Târihi Bağdâd cild-5, sh. 100

6) Risâle-i Kuşeyrî sh. 121

7) Sıfat-us-safve cild-4, sh. 104

8) Tabakât-ül-kübrâ cild-1, sh. 109

9) Mir’ât-ül-cinân cild-2, sh. 231

10) Mîzân-ül-i’tidâl cild-1, sh. 71

11) El-Muntazam cild-6, sh. 98

12) Netaicu efkâr-il-kudsiyye cild-1, sh. 169